

KUML

1960

KUML

KUML

ÅRBOG FOR JYSK ARKÆOLOGISK SELSKAB

1960

With Summaries in English
Mit deutschen Zusammenfassungen
С русскими текстами

JYSK ARKÆOLOGISK SELSKAB
SATTE DETTE KUML
FOR
JOHANNES BRØNDSTED
på 70-årsdagen den 5. oktober 1960

UNIVERSITETSFORLAGET I AARHUS
1960

Omslag:

Processionsøkse fra Brøndsted Skov.

Forside:

Seglsten fra Barbar-templet, Bahrain.

Redaktion:

P. V. GLOB

Copyright 1960

by

Jysk Arkæologisk Selskab

Printed in Denmark

by

Aarhus Stiftsbogtrykkeri A/S

Clicheer:

Hammerschmidt - Århus

INDHOLD

<i>P. V. Glob</i> : Johannes Brøndsted	6
<i>Bent Sylvest</i> og <i>Inger Sylvest</i> : Årupgårdfundet	9
<i>H. Hellmuth Andersen</i> : Køkkenmøddingen ved Mejlgård	26
<i>Oscar Marseen</i> : Ferslev-Huset	36
<i>Henrik Thrane</i> : En bronzeskål fra Ålborgeggen	56
<i>Poul Kjærum</i> : Stensatte Jernalder-Kældre i Vendsyssel	62
<i>Jytte Lavrsen</i> : Brandstrup	90
<i>O. Crumlin-Pedersen</i> : Sideroret fra Vorså	106
<i>Peter Riismøller</i> : Nålemageren i Strandstien	117
<i>V. V. Pokhljobkin</i> og <i>V. B. Vilinbakhov</i> : Nogle ord i anledning af prof. A. Stender-Petersens hypotese	135
<i>Ad. Stender-Petersen</i> : Svar på <i>V. V. Pokhljobkins</i> og <i>V. B. Vilinbakhovs</i> be- mærkninger	137
<i>Kristian Jeppesen</i> : Et kongebud til Ikaros	153
<i>Otto Mørkholm</i> : Græske mønter fra Failaka	199
<i>P. V. Glob</i> : Danske arkæologer i Den persiske Golf	208
Jysk Arkæologisk Selskab	215
Register for Kuml 1951-1960	217

CONTENTS

<i>P. V. Glob</i> : Johannes Brøndsted	8
<i>Bent Sylvest and Inger Sylvest</i> : The Årupgård Hoard	23
<i>H. Hellmuth Andersen</i> : Der Muschelhaufen bei Mejlgård	34
<i>Oscar Marseen</i> : The Ferslev House—a Cult-Building from the Passage-Grave Period	53
<i>Henrik Thrane</i> : A Bronze Cup from the Ålborg Area.....	60
<i>Poul Kjærum</i> : Stone-set Iron Age Cellars in Vendsyssel	88
<i>Jytte Lavrsen</i> : Brandstrup. A 10th Century Cavalry Grave	104
<i>O. Crumlin-Pedersen</i> : The Steering Oar from Vorså	115
<i>Peter Riismøller</i> : Der Nadler in Strandstien	130
<i>V. V. Pokhljobkin</i> og <i>V. B. Vilinbakhov</i> : Несколько слов по поводу гипотезы проф. Стендер-Петерсена	132
<i>Ad. Stender-Petersen</i> : Ответ на замечания В. В. Похлебкина и В. Б. Вилинбахова.....	144
<i>Kristian Jeppesen</i> : A Royal Message to Ikaros	187
<i>Otto Mørkholm</i> : Greek Coins from Failaka	205
<i>P. V. Glob</i> : Danish Archeologists in the Persian Gulf	212
Index to Kuml 1951-1960	217

JOHANNES BRØNDSTED

En frugtbar tid brød frem i den danske arkæologi, da Johannes Brøndsted i 1933 blev leder af Nationalmuseets første afdeling og slog de stængede porte på vid gab til oldtidens skatte. Selv havde han længe levet bag de lukkede mure, men der forberedt en ny epoke i udforskningen af vort lands forhistorie. Til denne vil hans navn altid være knyttet, jævnbyrdigt med de store forgængere i faget: Thomsen, Worsaae og Müller. Det blev Brøndsted, der igen skabte forbindelsen mellem museum og universitet, som blev brudt i 1865, da Worsaae sluttede sin universitetsgerning. Siden 1928 havde han forelæst over Danmarks forhistorie og kunne nu til de studerendes teoretiske uddannelse føje en praktisk, på Nationalmuseet og ved udgravninger i marken. Samtidig med at Brøndsted gav nye kuld af arkæologer en fordomsfri uddannelse på bredeste basis, henvendte han sig også til et større forum gennem omfattende virke som skribent og styrkede gennem sin livfulde fremstilling både i populære artikler og større arbejder interessen for arkæologien. Hans store videnskabelige og populære produktion skal ikke opregnes her. Den er sammenfattet i »Danmarks Oldtid«, et enestående værk, lige værdifuldt for den læge læser og forhistorikeren. At »Danmarks Oldtid« allerede efter 20 års forløb måtte udsendes i ny forøget udgave, afspejler både den levende almene interesse for vort lands forhistorie og væksten i forskningen. I dette har Brøndsted den væsentlige andel.

Måske var det et tilfælde, at Johannes Brøndsteds livsgerning kom til at ligge inden for den forhistoriske arkæologis ramme. En dag i 1916 blev han på Elers kollegium opsøgt af Nationalmuseets direktør Sophus Müller, der myndigt opfordrede ham til omgående at afslutte sin eksamen i klassisk filologi, da han ønskede hans ansættelse på museet. Sophus Müller anede da næppe, at han derved selv valgte sin efterfølger som førstemand i vor hjemlige arkæologi, en kommende direktør for Nationalmuseet. Året efter var Brøndsted i arbejde på oldtidsafdelingen og fik der af samme overdraget publiceringen af sølvbægeret fra Ribe, der resulterede i disputatsen »Nordisk og fremmed Ornamentik i Vikingetiden«, som først gjorde hans navn internationalt kendt.

Med KUMLS tiende bind hilser Jysk Arkæologisk Selskab rigsantikvaren Johannes Brøndsted på halvfjerdsårsdagen for hans fødsel i Grundfør i Jylland, »det gode brede«, hvortil så meget af hans forskergerning er knyttet.

P. V. Glob.

Borremose 1940.

J.P.

JOHANNES BRØNDSTED

A fruitful period shone forth for Danish archeology when Johannes Brøndsted in 1933 became the head of the First Department of the National Museum and threw wide the barred portals to the treasures of prehistory. He had himself long lived behind those closed walls, but there he had prepared a new epoch in the investigation of our country's prehistory. With that his name will always be connected, together with those of his great predecessors, Thomsen, Worsaae and Müller. It was Brøndsted who reestablished the connection between museum and university which was broken when Worsaae ended his university career in 1865. He had lectured on Denmark's prehistory since 1928, and now he could supplement the theoretical tuition of his students with a practical training at the National Museum and at excavations in the field. And while Brøndsted gave new generations of archeologists a broad-based open-minded education, he at the same time addressed a wider public through the written word, intensifying interest in archeology by his lively presentation in both popular articles and longer works. The roll of his scientific and popular publications will not be called here. It is summed up in "Danmarks Oldtid", a unique work giving as much of value to the lay reader as to the prehistorian. That a new, revised and expanded edition of "Danmarks Oldtid" had to be issued after only 20 years reflects both the living general interest in the prehistory of our country and the expansion of the scale of research. Both are in the main the results of Brøndsted's work.

It was perhaps fortuitous that Johannes Brøndsted's career came to lie within the field of prehistoric archeology. One day in 1916 he was sought out at Eler's College by the director of the National Museum, Sophus Müller, who authoritatively urged him to complete his examination in classical philology, as he desired his appointment to the museum. Sophus Müller can hardly have been aware that he was then choosing his successor as the moving spirit in our domestic archeology, a coming director of the National Museum. The following year Brøndsted was at work in the prehistoric department, and was there entrusted by Müller with the publication of the silver beaker from Ribe, which resulted in his doctorate thesis "Nordisk og fremmed Ornamentik i Vikingetiden" (translated as "Early English Ornament" 1924), which first made his name internationally known.

With the tenth volume of KUML the Jutland Archeological Society brings its homage to the State Antiquary, Johannes Brøndsted on the seventieth anniversary of his birth in Grundfjør in that Jutland, "the wide and goodly", to which so much of his life's work has been devoted.

P. V. Glob.